

Spis treści

Wstęp	9
Część I	
U źródeł sporu o państwo dobrobytu	15
1. Spór o wartości	17
1.1. Wprowadzenie	17
1.2. Friedricha von Hayeka spór o wartości i poglądy na temat socjalnej roli państwa	19
1.2.1. Obrona liberalnych wartości	19
1.2.2. Państwo a zabezpieczenie społeczne	22
1.3. Milтона Friedmana neoliberalna alternatywa dla państwa dobrobytu	26
1.3.1. Krytyka stanu obecnego	26
1.3.2. Propozycje reform i ich recepcja	29
1.4. Antyetytyzm teorii publicznego wyboru Jamesa M. Buchanana	34
1.5. Ku równowadze społecznej i godnemu społeczeństwu – myśl Johna K. Galbraitha	40
1.6. Społeczne aspekty globalizacji w ujęciu Josepha E. Stiglitz	44
1.7. Koncepcje sprawiedliwości Johna Rawlsa i Roberta Nozicka	47
1.7.1. Teoria sprawiedliwości Johna Rawlsa	47
1.7.2. Teoria sprawiedliwości Roberta Nozicka	50
2. Spór o efektywność	54
2.1. Ujęcie teoretyczne	54
2.1.1. Aspekty makroekonomiczne	54

2.1.2. Aspekty mikroekonomiczne	60
2.2. Podejście empiryczne	62
2.2.1. Wydatki socjalne i efektywność ekonomiczna	62
2.2.2. Społeczne efekty wydatków socjalnych	79

Część II

Zabezpieczenie społeczne w krajach rozwiniętych gospodarczo	87
3. Wspólne tendencje rozwoju i różnice systemowe	89
3.1. Wielkość <i>welfare state</i>	89
3.2. Zmiany w strukturze wydatków	98
3.3. Modele państwa dobrobytu	99
4. Społeczna gospodarka rynkowa: Niemcy	102
4.1. Podstawowe cechy systemu	102
4.2. Zakres i struktura systemu zabezpieczenia społecznego	106
4.3. Ubezpieczenie społeczne	109
4.3.1. Ubezpieczenie emerytalne	109
4.3.2. Ubezpieczenie zdrowotne	112
4.3.3. Inne rodzaje ubezpieczenia społecznego	118
4.4. Pomoc społeczna	119
4.5. Ubezpieczenie dodatkowe (prywatne)	121
4.5.1. Ubezpieczenie emerytalne	121
4.5.2. Ubezpieczenie zdrowotne	123
4.6. Sytuacja gospodarcza i kierunki adaptacji zabezpieczenia społecznego	124
4.6.1. Sytuacja gospodarcza	124
4.6.2. Zmiany w sferze socjalnej	128
5. Szwedzkie państwo dobrobytu	136
5.1. Podstawowe cechy	136
5.2. Rozwój i struktura systemu zabezpieczenia społecznego	140
5.3. Ubezpieczenie emerytalne	144
5.4. Ochrona zdrowia	149
5.5. Inne dziedziny zabezpieczenia społecznego	152
5.5.1. Polityka wobec bezrobocia	152
5.5.2. Polityka wobec rodziny i pomoc społeczna	154

5.6. Zmiany w szwedzkim państwie dobrobytu	156
5.6.1. Uwarunkowania ekonomiczne	156
5.6.2. Zmiany w systemie zabezpieczenia społecznego	159
5.7. Upadek czy adaptacja?	163
6. Liberalne państwo dobrobytu: Stany Zjednoczone	169
6.1. Podstawowe cechy	169
6.2. Publiczne programy socjalne	170
6.2.1. Ogólne tendencje rozwoju	170
6.2.2. Ubezpieczenie emerytalne	174
6.2.3. Ubezpieczenia zdrowotne	179
6.2.4. Inne dziedziny ubezpieczenia społecznego	183
6.2.5. Pomoc społeczna	185
6.3. Rola sektora prywatnego	189
6.3.1. Ogólne tendencje	189
6.3.2. Prywatne programy emerytalne	191
6.3.3. Prywatne plany ubezpieczeń zdrowotnych	194
6.4. Sytuacja gospodarcza i kierunki adaptacji zabezpieczenia społecznego	200
6.4.1. Sytuacja gospodarcza	200
6.4.2. System ochrony socjalnej: adaptacja w ramach liberalnych	205

Część III

Reformowanie państwa dobrobytu – doświadczenia

międzynarodowe	211
7. System emerytalny	213
7.1. Cele i metody finansowania	213
7.2. Kierunki zmian	219
8. System opieki zdrowotnej	229
8.1. Modele opieki zdrowotnej	229
8.2. Kierunki zmian	236
9. Ku aktywnej polityce społecznej	246
9.1. Elastyczność zatrudnienia i bezpieczeństwo socjalne	246
9.2. Duński model <i>flexicurity</i>	248
9.3. Warunki powodzenia polityki <i>flexicurity</i>	252

Część IV

Zmiany w systemie zabezpieczenia społecznego w Polsce

w okresie transformacji	257
10. Reforma systemu emerytalnego	260
10.1. Cechy systemu emerytalnego sprzed reformy z 1999 roku	260
10.2. Koncepcje reformy	262
10.3. Struktura nowego systemu	267
10.4. Dotychczasowe doświadczenia i próba oceny	272
11. Reforma systemu opieki zdrowotnej	280
11.1. Przesłanki reformy	280
11.2. Nowe instytucje i zasady funkcjonowania	283
11.3. Problemy funkcjonowania zreformowanego systemu opieki zdrowotnej	285
11.3.1. Problemy organizacyjne i legislacyjne	285
11.3.2. Kontrowersje wokół celów reformy	286
11.3.3. Bezpieczeństwo zdrowotne	288
11.3.4. Sektor prywatny i konkurencja	298
11.4. Potrzeba dalszych zmian i ich kierunki	302
12. Nierówności dochodowe i zagrożenie ubóstwem	306
12.1. Skala zjawiska	306
12.2. Sytuacja w Polsce na tle Unii Europejskiej	310
12.3. Ku aktywnej polityce socjalnej	322
Zakończenie	331
Bibliografia	337